

אין עומדין פרק חמישי ברכות

לד.

עין משפט
נר מצוה

ג א מ"י פ"י מהלכות תפלה
הלכה ג סמוג עשין יט
טוש"ע אר"ח ס"י קבו סעיף 3:
נא ב מ"י שס טוש"ע שס וס"י
נג ס"י ז:

נב ג מ״י שם הלכה ד סמג שם
 טוש״ע או״ח סימן קיט
 סעיף ג ובס״י קבו סעיף ב:
נב ד מ״י פ״ד מהל׳ נשיאת
 כפים הל׳ ה סמג עשין כ
 טוש״ע או״ח סימן קכח סעיף
 יט:

נדר ה' מיי' פט"ו שם הלכה י
טוש"ע שם סעיף כ:
נדר ו' טוש"ע או"ח סי' נג סעיף
טז:

בז ז מיי פ"י מהל' תפלה
הלכה א ד סמג עשין יט
טוש"ע אר"ח סי' קכו סעיף ב:
בז ח מיי פ"א שם הלכה ד
ופ"ו הל' ג סמג שם טוש"ע

אוי"ח סי' קיב סעיף א:
נח ט מ"י פ"ה שם הל' יא
סמג עשין יט עוש"ע או"ח
סי' קכג סעיף א:

נמש י מיי פ"ה שם הל' י סמג
שם טוש"ע אורח סי' קיג
סעיף א:

רבינו חננאל

מִיָּחִין (לִּיָּחִין) **בְּמִדְוָתָם**,
וּדְנֵתָם. / קִרְוֵנָה שֶׁל נִפְחִים).
הָאוֹמֵר וּבִרְכוּן כִּדְוָתָם חִיבָהּ הוּא
הַשֶּׁמֶשׁ. הַמִּנְיֹת. פִּירוּשׁ, שֶׁמֶשׁ
וּדְנֵיחַ שְׁנֵי תִשְׁרֵי הַשָּׁבוּעַ
לִפְנֵי הַחֵבֶה וְשַׁעַה וְכו'.

אֶקֱרָאנָה אֶת צִדִּי שֶׁבֶר הַחֵבֶה
בְּחֻמְלָה לִפְנֵי הַחֵבֶה, פֶּנִּים
אֶתֶּם, מִסְבָּחִי, ב' / מִחֲבָבִי, ב'
פֹּרֶשֶׁת אֶת גְּלוּי וְכו' וְכו'. אֲבָל
וְיִוֵּד חֲתוּנִי שֶׁ לוֹ שֶׁבֶר
בְּחֻמְלָה, וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו'.

כִּלְכֹּל. רַא אִם אֵינִי אֲמַרְתִּי אֲמַנְעִיתִי
אֵין לִי חֶסֶד. פִּירוּשׁ, כִּי
רְאוּנוּתָה בְּכֹחַ חֲתוּנֹתָי וְכו' וְכו'.

שְׁרֵי שֵׁשׁ חֶסֶד דָּר, וְאֵם טַעַם
לְעִבְרָה. אֵשׁ שִׁלּוֹם חֵסֶד
לְעִבְרָה. וְלֹרֵב אִם אֵין טַעַם
וְאֵמֶר מִלֵּךְ לִי לִדְמֵי הַשֶּׁמֶן
וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו'.

חֲנוֹן לְאֶחָיו הַשֶּׁבֶן וְאֶחָיו
לִסְלֹחַ לִי. אֲמַר אֶתֶּם אֲמַרְתִּי
כִּי אֵין רָחֵם אֶת עֲוֹנוֹי וְכו' וְכו' וְכו'.

בִּרְכוּת הָאֲדַמְעִית. וְקִיִּיל
כֹּהֵן אֵין לִי חֶסֶד וְכו' וְכו' וְכו'.

אֲכַסִּי תַמְלִיחַ דָּר וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו'.

וּמִדְּבָרֵינוּן מִסִּיעֵי לִי וְקִשְׁיִי
דָּר חֲנוֹת. אֲנִי, וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו'.

אֲשִׁינִי לִי מִסְכִּיחַ, וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו'.

וְחִלְמֵלִי אֶרֶץ שִׁירָאֵם מִסִּיעֵי
לִי דְרִסְטִין בִּירוּסֵלִי / וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו' וְכו'.

[illegible]

חורו לזכרה, שעה חלוצית אומרת
אלו חורו לך חורו אל אלא אומר
במקום שזכרה ודיו. והוא
דלא סיים לחלוציה ולק קרעה
דפיה, אבל אי סיימ קרעה
דפיה במצבית חורו אל
ישאל אלא חורבני אל בשלש
אחרות אל בשלש
אחרות. פירוש, קים להו
לזמן דדוקא ליחיד, אבל
במקום שזכרה חבור כון
וכנו לחיים בשבתי ידא
תשובה לחורבני כחן כון
שעה חלוצית עבדה והוראה
שמה שישאל חורבני ודיו
דפיה דפיה דפיה חבור
דפיה דפיה דפיה חבור
ושמעני מניה דאסור לכל מאן
דפיה אל מוספי אל גורע כי
דפיה אשמות כון הטבע
חבור מתיים בברכות, ואלו
חובים שבתיים מטעב חורבני
ואומרים קדושתו אל שפיר
כדיר, אל חורבני חבור
תפלחתי לך מאן, דאדמה
רבינו פנע אשתי חבור
ארבעים יום ופנע קרע ואמר
אל אנ פנע נדי.

ס' **אמר** מורים מושתקין אותו. ירושלמי הלא דמיאם בצבור
אכל ציחיד תחנונים הס: ס' **אמר** פסוקא פסוקא ובפ"יה.
פ"י צקונטרס מושתקין אותו דמחזי כעושה צ' רשויות ובה"ג וצפר"ס
מחזק איתרבא חזירא חזירא איז משהו איתו חזירא מנהיגו דהו

[illegible]

עברת וחתמיו יתחיל ממקום הפסק
 ויפריץ והתנו מתחילת ממחלת הברכה
 שטעה בה אמר להו מכיון דעניתון
 קדושת השם כמי שהוא תחלת הברכה
 דמי: **פ** יענה אמן אחר הבהנים
 לפני הטרופן. תימה מיפוק ליה
 דמפסיק תפלה אם עונה אמן וי"ל
 מאחר שלא אמר האי טעמא ש"מ
 דעניתון אמן פלה חשיב ליה הפסקה
 מאחרי שזמן תפלה הוא אצל לקרות
 כהנים לדוכן אומר ר"ת שאין ש"ס
 יכול לקוראם דחשיב הפסקה לתפלה
 אם קוראם אלא אחד מזני הקהל
 קוראם והא דלמרינן בסוטה פ' אלו
 נאמרים (ד' גה.) לשנים קורא כהנים
 וכו' לאו אשליה צבור קאי אלא אמור
 דתניא בספרי (פרשת נשא) חזון
 להם מלמד שחזון אומר להם אמרו
 וחזן לאו היינו שליח צבור דחזן היינו
 המתעסק בצרכי צבור וכן משמע
 נמי בסוטה (ד' נט.) דלאו אשליח
 צבור קאי דמעיקרא קאמר אין
 הכהנים רשאים להתחיל לצבור עד
 שהיה הדבור מפי הקורא פ' הקורא
 סהלים ואח"כ אומר אין שליח צבור
 רשאי וכו' משמע דשנים הם ויש שהיו
 רואים לומר דכמו כן אין ש"ס רשאי
 להקרות יצרך לכהנים דכמו כן הוי
 הפסקה אמנם דבינו יהודה פ'י
 דזהדיא יש צמדרש טעמי יתרות
 וחסרות אמור להם מלמד ששליח
 צבור אומר להם על כל דבור ודבור
 וכן כ' שרונים להחיל לצבור צבור
 עצמו לקרות כהנים אפילו לפי ר"ת

א"ה צרנו צברכה כדמשמע בפרט
ענין בסיס צרכת הודאה אלמא
אין זו הפסק ללא גרע מעניית אמן
צברכה אחת ואחר כך מוכר זה שלא
יע לא ילא ותניא (סא) וכן בחלל הכל
שדלג הצרכה ומסע וכן יאמר הכל
רשומתא דרמיתאין קורא לא שמע
ופה ותניא נמי בפ"ב דמגילה (ד' ע):
אין הך מילתא כדפרישית ובה"ג פסק
קומות אמר רב הונא אמר רב אסי
ומור ועוד דרב אסי ורב ששם קיימי
ו שלא אמר המלך המשפט בין ר"ה
אין יאמר על הסדר כדפי' רשומתא
רב או בחתיית המסד מי כדכ"ז או
מתן או שלא הזכיר בין ראש השנה
שכולה שחם הוי צברכה א'. ותענית
מחזירין אותו כיון שהיה צריך לחזור
וצומה במקום שזכר ואין כאן צברכה
אבל צריך צבור שאלין ולכן אנו אומרים
מלמדין אותו שלא שחזה. וא"ת
אין תקנת חכמי' ומיישין (א) ליהרא:
קידה

(ג) **אמר מודים מודים מודים**
אבל ביחיד תחנונים
פי' בקונטרס משתקין אותם
מחשש איחורא מחורא חתני

⁽⁶⁾ חבורות כלפי שמיא מי איבא לא כוון עתיה מעיקרא מחינן ליה במרופתא דנפחא עד דמכוין דעתיה: **מתני'** ⁽⁷⁾ (האומר יברוך טובים הרי זה דרכי מینות) *העובר לפני התיבה וטעה יעבור אחר תחתיו ולא יביא סרבן באותה שעה מהדיכן יהוא מתחיל מתחלת הלילה שטעה ⁽⁸⁾ זה העובר לפני התיבה לא יענה אמן אחר הכהנים מפני המרוץ ואם אין שם כהן אלא הוא לא ישא את כפיו *ואם הבטחתו שהוא נושא את כפיו וחוזר לתפלתו רשאי: **גמ'** ת"ר העובר לפני התיבה צריך לסרב ואם אינו מסרב דומה לתבשיל שאין בו מלח ואם מסרב יותר מדאי דומה לתבשיל שהקדיחתו מלח כיצד הוא עושא פסם ראשונה יסרב שניה *מהבהב

שלישית פושט את רגליו ויורד ח"ר שלשה רובן קשה ומיעוטן יפה ואלו הן שאור ומלח וסרננות אמר רב הונא יטעה בשלש ראשונות חוזר לראש באמצעיות חוזר לאתה חונן באחרונות חוזר לעבודה ורב אפי אמר אמצעיות אין להן סדר מתיב רב ששת מהיכן הוא חוזר מתחלת הברכה שטעה זה תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא אמצעיות כלוה חדא ברכתא נינהו אמר רב יהודה הלעולם אל ישאל אדם צרכיו לא בשלש ראשונות ולא בשלש אחרונות אלא באמצעיות דא"ר חנינא ראשונות דומה לעבד שמסדר שבח לפני רבו אמצעיות דומה לעבד שמבקש פרס מרבו אחרונות דומה לעבד שקבל פרס מרבו ונפטר והולך לו ח"ר מעשה בתלמיד אחד שירד לפני התיבה בפני רבי אליעזר והיה מאריך יותר מדאי א"ל תלמידיו רבינו כמה ארכן הוא זה אמר להם כלום מאריך יותר ממשה רבינו דכתיב ביה יאת ארבעים היום ואת ארבעים הלילה וגו'

פני התיבה בפני ר"א והיה מקצר יותר מדאי
ה"א"ל כלום מקצר יותר ממשה רבינו דכתיב
אמר רב חסדא כל המבקש רחמים על חבירו
אל נא רפא נא לה ולא קמדכר שמה דמרים:
בהן באבות תחלה וסוף בהודאה תחלה וסוף
וברכה ובתחלת כל ברכה וברכה מלמד
אריב"ל משום בר קפרא הדייט כמו שאמרנו
כהן

זמירות מיד כשסיימו ברכת הודאה לא היו אומרים
 יום זהנים עד שיכלה אמן מפי הכזור פי' אמן
 יד אצל עשוי שהורגלו לומר אלהינו בלשון ברכה ותפל
אמצעיית אין דהן סדר. פי' בקונטרס ואם ד
 יצא דהא מתן במגילה (פ"ב ד' ה.) הקורא את המגילה ל
 ב"ר אצל דהן לכן סדר דקמאר היינו שיחיל במק
 כמו ב' ראשונות ו' אחרונות שחור לראש וראשי ממתיני
 פסוק בפני עצמו אלא מתחיל מאותו פסוק ואילך וגומר ו
 נל הסדר מאותו פסוק ואילך והתם משוי תפלה למגילה
 חדא דרב הונא כותמדי לגבי רב אסי דאמרין בכמה
 מתי' דכולהו חדא ברכתא יניהו ואשניו דחיקי לא יקוס
 אחר המיקל וא"כ אדם שטעה ודלג ברכה אחת באמצעיות
 אחרות לא יחזור אחרת חוץ אלא לזאת ברכה שדלג ומש
 בתמימותו וא' לא הזכיר ר"ה אלא לזאת ברכה אחרת
 ו' והיכא שטעה בשלש אחרונות כגון שטעה כמו כן
 או וכתבו לחיים טובים בהודאה חוזר לעבודה וטעמא דס
 גנו בין גואל לרופא אם שכה וזכר זה קודם סיום תפלה
 ברכה בנטלה אם מחזירין אותו אצל לפי' הקונטרס הי
ראשונות ולא ב' אחרונות. פי' ר"ח ורבינו האי דוקא לי
 קא יחד קמאר שהרי עיקר ברכות אחרונות זכור והסי
 רי חכמים שלא יאמרו כל אחד מחמיר כמו שהוא רואה וא

מחברו ינהג אלל המקום ולא
יזן אותו שיכיון ומכין אותו
מת המקצת צידה מתרגמינן
מחברו ינהג אלל המקום ולא

⁽⁶⁾ חֲבֵרוֹתָא כִּלְפֵי שְׂמִיא
עֲתִיבָה מַעֲקִירָא מַחֲנִינִי
עַד דְּמִכּוּיִן דַּעֲתִיבָה
יִבְרַכּוּךְ טוֹבִים הָרִי זֶדֶד
לִפְנֵי הַתִּיבָה וְטַעְמָה יִד
בֵּיהָ סִרְבָּן בְּאוֹתָהּ שִׁי
מִתְחַלֵּל דְּבִרְכָה שְׂטִי
הַתִּיבָה לֹא יַעֲנֶה אִם
הַטְּרוּף יִזְאֵם אֵין שֵׁם
אַת כִּפּוֹי ⁽⁷⁾ וְזֶאֱם הַבְּטַחְתָּ
וְחוֹזֵר לְתַפְלָתוֹ רִשְׁאִי: :
הַתִּיבָה צִירִךְ לִסְרֵב
לְתַבְשִׁיל שְׂאִין בּו מִלֵּךְ
דּוּמָה לְתַבְשִׁיל שְׂהֻקָּה
עוֹשֶׂה פֶּסֶם רִאשׁוֹנָה

שלישית פושט את רובן קשה ומיעוטן יפוסרכנות אמר רב ראשונות חוזר לראש חונן באחרונות חוזר אמצעיות אין להן סדר הוא חוזר מתחלת "תיובתא דרב הונא אמצעיות כלוה חדא יהודה לעולם אל בשלש ראשונות ולא באמצעיות דא"ר חנינא שמסדר שבח לפני רב שמבקש פרס מרבו שקבל פרס מרבו¹⁰ מעשה בתלמיד אחד בפני רבי אליעזר והיה תלמידיו רבינו כמה אכלום מאריך יותר ממ

פני התיבה בפני ר"א
ה"א"ל כלום מקצר יות
אמר רב חסדא כל המ
של נא רפא נא לה ולא
בהן באבות תחלה וסו
ה וברכה ובתחלת כל
אריב"ל משום בר קפ

צִימִימָה מִיֵּד כֶּסְיִימוּ בִּי
וְיִתֵּן הַנֶּהֱמִים עַד שִׁכְלָה
יֵד אֶבֶן עֲכָשִׁי שְׁהוֹרְגוּ לֹוֹ
: **אֲמַצְעִיּוֹת אֵין אֶהְיֶה**
יִצְחָק דִּהָא תַּנָּן בְּמִגְלָה (פ"ב)
אֵין וְרַב אֲלָפִים דְּלִין לֶהֱן
כְּמוֹ : רַבִּי רַחֲמֵנָה וְרַבִּי אֶחָסְרִי
פְּסוֹק בְּפָנֵי עַמְלָן אֵלֶּה מִתְחַלִּין
גַּל הַסֶּדֶר מֵאֲמוֹת פְּסוֹק וְאֵלֶּין
חֲדָא דְרַב הוּנָא כְּתַלְמִיד
תַּנְיִן דְּלוֹבְרוֹ חֲדָא בְּרַכְתָּא יֵין
חֲדָא הַמִּיקָל וְאִ"כ אֵדָם שְׁטַע
אֲמוֹת לֵין יִחוּר לֵתֵהּ חוּנָן
בְּתַלְמִיתָאן אֵין לֵהּ הַזִּכֵּר
וְהַיֵּכָא שְׁטַע בְּשֵׁלֶּה אַחֲרֵהּ
אֵין וְכַתּוּב לְחַיִּים טוֹבִים בְּחַיֵּה
נִינוּ בֵּין גּוֹאֵל לְרוּפָא אֵם שְׂכַח
בְּרַכָּה לְנִטְלָה אֵם מַחְזִירִין
: **רַאשׁוֹנוֹת וְאֵ בְּנֵי אַחֲרוֹנוֹ**
קָא יֵיחָד קֶאֱמֵר שְׁמֵי עֵיקַר בִּי
רֵי חֲמֵסִים שְׁלָא יִתְמָרוּ כֻלָּא

מסורת הש"ס

(א) מנילה דך דה, ש' (ט) ונעמ"ש
לעיל לג: הייזר ורזא"ש
(ב) ד' יב, ד' (ה) ורזא"ש
(ג) פירזוס יענעט דרזא"ש
(ד) גויזען ע"ש, (ו) זי"ל מינזא
דערט און לינמט דער מינזא
הונג וכו' קר יכה גינזאס לעמ
(ה) וכו' ברום פ' קרזן ונחלן
(ו) מינזא דרזא"ש פרשט לעמ
(ז) זי"ל מינזאס דרזא"ש
גמוז דרזא"ש לעיל י' הלך קר
דרזע ע"ש רי"ה לעיל י' דרזא"ש
(ח) ונחזא"ש פ' רי"ה
(ט) זי"ל דרזא"ש, (י) גי"ל זי"ל
(יא) זי"ל ורזא"ש מינזא
ד"ה לען י"ה, (יב) זי"ל רי"ה
(יג) זי"ל ורזא"ש ע"ש ד"ה אס
זא"ש

תורה אור השלם

1. וְאֶתְנַפֵּל לִפְנֵי יי אֶת
אֲרֻכָּיִם הַיּוֹם וְאֶת אֲרֻכָּיִם
הַלַּיְלָה אֲשֶׁר הִתְנַפְּלִיתִּי בִּי
אָמַר יי לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶּם:
דְּבָרִים ט כה
2. וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל יי לֵאמֹר
אֵל נָא רַחֵם נָא לָהּ:
במדבר יב יג

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה מלמד'ן וכו'
וחיישין ליוהרא. נ"ב כלומר
ועוד חיישין ליוהרא:

גליון הש"ס

גמ' אר"ש בן פזי אריב"ל.
מגדוקט רבה בדרשות פה
אמר אימא ריב"נ בשם ריב"ל
אמר ר' תחלה כל ברכה שושה
והמלך מתחלה כל ברכה ונסוף
כל ברכה שושה. ר'י קימון
בשם ריב"ל אמר המלך משהיה
כורע לא היה מוקף. ר'י
ושתחלה בהרבה רבי' ו' וטמיל'
בב'. עין בקרבן מתגלה שמואל
גייסאק בקלף. גייסאק דרב אבי
לימא תהי מיוצא דריה אמר
קר ריה:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש הוסיף, וגם ממנה שש"ץ אומר להם על כל דבור ודבור דלא חשיב להו הפסקה. ב. בתוס' ר"ש כתב. תפלה למגילה וק"ש.

מוסף רע"י

[illegible]

רבי ניסים גאון

שנתנו רבנן אלו ברכות שאדם
 שוחה בהן כו'. פ'
 פ' בתלמוד ארץ ישראל בפ'
 קורין יהודה שוחין
 עם שלתי צבור כ'
 ובלבד אמר ובלבד במידים כ'
 ובלבד שלא ישוח יותר
 אבות נזיקין ובגמ' דד' אבות שדרו
 (שבבא קמא דף ק"ט ע"א) שנה
 ארבע ארבע לטורף (ע' [נכתב] שנה
 חש והני מילי הולא רואל
 דסוטה בפ' במידים ובגמ' דסוטה בפ'
 נאמרם שכל לשון (דף ק"ט)
 בזמן צבור אמר
 מומדים העם הם
 מומדים: